

ESGLÉSIA

DE

MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

Núm. 4 — MAIG — 1982

SUMARI

DOCUMENTS DEL BISBE	pàg. 132
19.- Carta als sacerdots, religiosos i religioses, amb ocasió del 50 aniversari de la Casa d'Exercicis en el Santuari de El Toro.	
20.- Homilia per a la missa Crismal	
21.- Homilia pel dijous sant.	
SES CATEQUESIS DEL BISBE:	
22.- L'exhortació del Papa sobre la família: Servei a la vida.	
23.- Participació de la família en el desenrotllament de la societat.	
DE SECRETARIA GENERAL	pàg. 141
Admissió i ministeri de lector.	
Actes diversos pel mes de maig.	
CONSELL DE PRESBITERI	pàg. 142
Full informatiu dels mesos de febrer i març.	
DEL SEMINARI	pàg. 148
Dia del Seminari 1982:	
Moltes gràcies!	
Col·lecta	
N'Antoni Fullana és admès com a candidat a Diaca i a prévere i és instituit Lector.	
DELEGACIO DIOCESANA DEL CLERGAT	pàg. 151
Jornades d'estudi — 14-15 abril—	
DELEGACIO DIOCESANA D'ECONOMIA	pàg. 153
Cuentas de gestión de la Administración diocesana.	
INFORMACIO DIOCESANA	pàg. 157
Activitats del Sr. Bisbe	
Assemblea parroquial a Sant Lluís.	
DE LA SANTA SEU	pàg. 159
Escrit del Papa sobre la jornada de vocacions consagrades.	
COMISSIO EPISCOPAL DE PASTORAL	pàg. 163
Pastoral de turisme: conclusionc de la X Assemblea General	
ANUNCI	pàg. 168
Tanda d'exercicis	

DOCUMENTS DEL BISBE

19.— Carta als sacerdots, religiosos i religioses.

Amb ocasió del 50 aniversari de la Casa d'Exercicis en el Santuari de El Toro

Germans estimats,

El proper dia 26 de juny farà 50 anys que es va inaugurar la Casa d'Exercicis que tenim al Santuari de la Mare de Déu de El Toro. És una data ben escaient i rodona per poder-la commemorar.

Per açò ha semblat oportú de programar qualche acte en record d'aquella memorable efemèride i, també, en acció de gràcies a Déu per tots els beneficis i favors espirituals que no dubtam s'hauran aconseguit pel seu mitjà.

L'inici d'aquesta commemoració la tindrem, si Déu vol, el dia de la solemnitat de la Mare de Déu de El Toro, 8 de maig, que aquest any s'escau en dissabte. Voldria que fos una jornada de convivència i de germanor de tots els capellans, religiosos i religioses que feim feina a la diòcesi. Per açò, vos convoc i vos invit a tots, a traslladar-nos a El Toro per fer, tots junts aquest dia. Començarem a les 10,30, preparant l'Eucaristia concelebrada que tindrà lloc a les 11 i que, no és necessari dir-ho, resta oberta també a tots els nostres feels que puguin i vulguin assistir-hi. Després, sobre la 1, ens reunirem per a una trobada-xerrada, esperant el dinar, al qual tots quedau invitats i que consistirà en una caliuada a la Posada de El Toro.

El diumenge, dia 9, farem, com cada any, la festa externa de la Mare de Déu amb la benedicció dels vents.

Segonament, i com a punt central de la commemoració, el dia 27 de juny, diumenge, hi haurà la gran trobada de tot el poble de Déu de Menorca, també a dalt a El Toro, amb Eucaristia concelebrada i una xerrada, després, sobre la història d'aquests 50 anys de vida de la Casa d'Exercicis. Si hi sou invitats tots vosaltres, també ho farem d'invitar-hi a tots aquells que durant aquests 50 anys han passat pel Toro a practicar els exercicis espirituals. Un altre escrit meu convocarà a aquesta celebració.

Finalment, puc anunciar també per a tots els sacerdots, una tanda d'exercicis espirituals que vindrà a donar-nos el bisbe de Màlaga, Mons. Ramon Buxarrais. La celebrarem durant la setmana del 12 al 17 de juliol.

No és necessari que vos manifesti el meu desig i el meu interès per la vostra assistència a tots aquests actes. La commemoració s'ho val i també volem que siguin celebracions que servesquin per unir-nos de cada vegada més en la nostra feina de cada dia per a un treball conjunt, corresponsable i eficaç.

Amb la meva benedicció, esperant poder-vos saludar a tots i totes a dalt la nostra muntanya de El Toro.

Ciutadella, 21 - abril - 1982

† Antoni Bisbe

20.— Homilia per la missa crismal

Es Castell, 7 d'abril del 1982

Estimats germans sacerdots,

En la solemne celebració d'aquesta missa crismal que, com diu la rúbrica és "una missa que concelebra el bisbe amb el seu presbiteri i en la qual són beneïts els sants olis i que ha de ser com una manifestació de la comunió dels preveres amb el seu bisbe", crec que no hi pot faltar tampoc, perquè quedi ben manifesta la unitat del presbiteri diocesà, la nostra comunió i unió amb Pere, avui Joan Pau II, cap visible de tota l'església.

Tots els anys, d'ençà que va començar la seva tasca apostòlica al davant de l'església, Joan Pau II ens ha dirigit una carta per unir-se amb tot l'estament sacerdotal del món, en aquest dia solemne de la missa

crismal. Enguany ha fet un escrit en forma d'oració, per ser recitat en el moment de la renovació de les promeses sacerdotals, en aquest capvespre, dissabte del dijous sant.

Ho diu ell mateix en el pròleg de la carta que dirigeix a tots els sacerdots de l'església. Ens diu açò:

“Des del començ del meu ministeri de Pastor de l'església universal, he desitjat que el dijous sant de cada any sigui un dia de particular comunió espiritual, per compartir amb vosaltres l'oració, per encoratjar el vostre servei generós i feal i també per donar-vos gràcies en nom de tota l'església.

“Aquest any no vos escric una carta, sinó que vos enviï el text d'una oració inspirada per la fe i nascuda del cor, per dirigir-la a Jesucrist, juntament amb vosaltres, el dia del naixement del meu i del vostre sacerdoci, i per proposar una meditació comuna que estigui il·luminada i sostinguda per ella.

“Que cada un de vosaltres pugui reavivar el carisma de Déu que duu a dintre per la imposició de les mans, i gustar amb un renovat fervor el goig d'haver-se lliurat totalment a Crist”.

Aquesta oració que hem de dir i que després ens servirà per renovar les nostres promeses sacerdotals en aquest dia, és llarga i difusa. Emprarem la primera part d'ella per açò, i ara vos comentaré amb breus paraules meves els altres punts de l'escrit del Papa.

En aquesta oració, el Papa hi toca tres punts ben importants. El primer, citant una frase de la carta als cristians d'Èfes, queda centrat en aquesta pregària: “Senyor Jesús, feis que no contristem l'Esperit Sant!”

I a continuació assenyala els perills que avui poden fer-nos travelar i que, com sempre, van rodejant la nostra vida sacerdotal.

Hi ha, primer, el perill d'una manca del nostre testimoni evangèlic. Després, potser, el perill de la pèrdua de la nostra identitat cristiana i sacerdotal, la temptació del desànim i de la fuga dels nostres compromisos envers Déu i els germans i la falta d'aquella caritat que, citant a sant Pau, el Papa ens recorda que és pacient, benigna, que no s'ensuperbeix, que no cerca lo seu, que tot ho excusa, tot ho creu, tot ho espera, tot ho tolera; d'aquella caritat que es complau en la veritat i solament de la veritat.

L'oració per evitar aquest contristar l'Esperit Sant acaba demanant a Jesús que ens concedesqui estimar amb aquell amor amb què el Pare va estimar el món, quan va lliurar el seu Unigènit perquè tots tinguéssim vida eterna.

El segon punt és sobre l'amor que Jesús ens ha tengut. Un amor

amb el qual va estimar l'església i es va entregar per ella, per a santificar-la. I el Papa proposa uns interrogants, en aquest actual moment de crisi, que ens duen molt enfora i que en un dia com avui exigeixen de tots nosaltres una total i absoluta sinceritat amb Jesús.

La idea que exposa el Papa és aquesta. No podem dubtar de l'amor infinit que ens té Jesús. I com a conclusió, idò, hem de correspondre a aquest amor, sense disminuir-lo. Perquè el podem disminuir a causa de les nostres debilitats i de renunciar a les exigències que ens imposa.

Llavors, és necessari que nosaltres reafirmem la donació total que un dia vam fer per al Regne de Déu; que siguem vertaders administradors dels misteris de Déu i servidors de les nostres comunitats; que feim feina per despertar en les nostres famílies i en els nostres joves el carisma del servei sacerdotal; que preguem pels nostres seminaristes i Seminaris, institució encara necessària per a l'Església; que ens convencem decididament i pràcticament que l'amor i la força de l'Esperit de veritat és més fort que tota debilitat humana.

Finalment, el Papa ens exhorta a pregar per totes aquestes necessitats: Pregueu, ens diu, al senyor dels camps per tal que envii treballadors a fer-hi feina. Si ens sabem indignes i, com deia Sant Lluç, servents inútils, que aquesta nostra inutilitat ens faci precisament homes de gran esperança.

Per açò, el Papa acaba la seva oració amb una súplica fervent a la Verge Maria. Per demanar i implorar que es renovi el nostre sacerdoci en la força de l'Esperit Sant; que brilli en el nostre sacerdoci la humil i forta certesa de la vocació i de la missió que se'ns ha confiat; que cresqui, de cada vegada més, la nostra disponibilitat al servei de Déu i dels homes.

Idò, dit açò, podem ara procedir a la renovació de les nostres promeses sacerdotals.

21.— Homilia pel dijous sant.

“Enteneu açò que vos acab de fer?”

Germans estimats,

Me pens que en aquells moments solemnes i transcendents de la darrera reunió de Jesús amb els seus apòstols, allà al Cenacle, celebrant el sopar pasqual, abans de la seva Passió i Mort en creu, aquesta pregun-

ta que els feia: "Enteneu açò que vos acab de fer?", devia tenir la seva amable ironia i devia posar un bell somriure als llavis de Jesús.

Jesús s'havia aixecat de taula, s'havia llevat el mantell i cenyit un pedaç o una tovallola per rentar els peus dels seus amics i apòstols. Heu escoltat com Pere, el més decidit de tots, s'oposava a aquest gest humil del Mestre, i no es volia deixar rentar. "Si no et rent, li contesta Jesús, tu no ets dels meus".

Germans estimats, estam celebrant aquesta Eucaristia santa, com a memorial d'aquella primera en aquell primer Dijous sant. En multitud, ens hem reunit aquí, a la Catedral, per celebrar i viure aquesta nostra fe en l'eucaristia i en els misteris que anirem commemorant en aquest Tríduum pasqual que ara encetam. En el silenci i en el fervor d'aquesta hora, començadora de la Passió de Jesús, voldria que també ens aplicàs-sim tots, individualment i com a comunitat cristiana, aquestes paraules de Jesús allí a l'últim Sopar: "Si no et rent, tu no ets dels meus"; "Enteneu açò que vos acab de fer?".

"Si no et rent, tu no ets dels meus".— En aquells esdeveniments del Cenacle, Jesús va voler unir, per a bé nostre, una realitat i un símbol. La realitat del misteri de la seva presència en l'eucaristia que acabava d'instituir, i el símbol del rentament dels peus als seus deixebles, com a Servent que s'havia fet de la humanitat, per significar el seu amor immens i el que nosaltres ens devem els uns als altres.

Jesús ens va rentar, ens va salvar, amb la seva sang, a la creu. Tots, idò, som d'ell, perquè tots hem estat rentats per ell. La seva sang va ser vessada per a tots, a causa de tots, "per vosaltres i per molts". Aquell rentament de peus es relaciona també amb el nostre baptisme, per mitjà del qual som fets nets de la culpa original.

Salvats i rentats, amics de Jesús, convé, però, que continuam en aquesta netedat i que anem purificant-nos cada dia. Al llarg del camí de la nostra vida, sempre s'agafen bruteses i hem de deixar-nos rentar novament.

Cada any, per preparar-nos a la Pasqua, celebrem una quaresma de conversió i de reconciliació. Ho feim especialment perquè hem d'acceptar i acollir la bondat infinita de Déu, per mitjà del seguiment de Jesucrist. I aquí, estimats germans, hi tenim les paraules clau i definitives. Es tracta de reaccionar com ho féu Pere: "Si és així, li va dir, Senyor, no em renteu només els peus, rentau-me també les mans i el cap". És, en darrer terme, la decisió d'acceptar el Mestre, fet Servidor ara, d'estar amb Ell i de seguir-lo.

Idò, contemplant i volent aprendre aquesta lliçó del Mestre, també nosaltres, si volem ser d'Ell, seguir-lo i, per tant, dur a la pràctica el seu

manament nou, hem d'aprestar-nos decididament al servei dels germans. Sapigueu que en el sagrament de la penitència i de la reconciliació hi tenim la principal font per purificar-nos i així ser amics de Jesús, ser dels seus. I en l'Eucaristia hi trobam l'aliment que ens dóna força per conformar-nos més plenament a Jesús, fet carn de la nostra mateixa carn.

Entenem, idò, açò que acaba de fer Jesús?.— Fa el gran misteri del seu amor, l'Eucaristia; fa, amb el lavatori dels peus, el signe pel qual ens mostra el gran manament: "Estimau-vos els uns als altres, tal com jo vos he estimat". L'entenem aquest seu amor? Aquest interrogant de Jesús interpel·larà sempre els seus seguidors. I, és clar, urgirà i ens dirà la resposta categòrica: "En açò coneixerà tothom que sou deixebles meus, si vos estimau els uns als altres".

Cada dia hem d'anar aprenent aquest manament. I, el que és més costós, cada dia l'hem d'anar posant en pràctica. Conviure amb els altres sempre té les seves dificultats. Sacrificar-se pels amics, costa. També Jesús ens ho va dir: "Ningú no té un amor més gran que aquest de donar la pròpia vida pels seus amics". I Ell ho va fer. Demà ho contemplarem en les celebracions del divendres sant.

Ens hauríem de fer càrrec de la nostra responsabilitat com a cristians. Es pot dir ara de nosaltres, aquella bella expressió del llibre dels Fets dels Apòstols: "Tots els creients vivien units... alabaven Déu i eren ben vistos de tot el poble?". I més avall: "La multitud dels creients no tenia sinó un sol cor i una sola ànima". Perquè la nostra responsabilitat de servei als germans passa també per l'exemple que els hem de donar. Idò, preguntem-nos ara: concorda la nostra vida amb la nostra fe? Creim i ens professam seguidors d'una fe que després, desconnectada de la nostra vida, no concorda amb les nostres obres?

Imitant ara, el gest de Jesús, jo també, el vostre bisbe, faré el lavatori de peus, en una cerimònia que l'església ha volgut incloure, si una raó pastoral ho aconsella, en aquests ritus de setmana santa. Serà també un signe i un símbol que, plàsticament, ens mostrarà i ens farà entendre la doctrina del nostre Mestre. I açò, perquè d'ell ne treguem unes actituds vitals per la nostra vida cristiana de servei i amor als altres. Si no fos així, perdríem el principal sentit i objectiu de la nostra celebració: ens quedaríem en la passivitat pròpia d'un espectador, sense arribar a la participació corresponsable que tots hi tenim.

Que no sigui així, sinó que, empesos per la contemplació d'aquests grans misteris que commemoram avui —el sacerdoci ministerial, la institució de l'Eucaristia i el manament del Senyor sobre la caritat fraterna—

sapiguem també, mentre recordam la seva mort, celebrem la seva resurrecció i esperem el seu retorn, donar la vida pels germans, amb els serveis que els farem cada dia i amb l'amor amb què els hem d'estimar.

SES CATEQUESIS DEL BISBE

22.— L'exhortació del Papa sobre la família (VII)

(26 - 3 - 82)

Servei a la vida

El punt que toca avui de comentar i veure és el segon que el Papa assenyala a la missió de la família. Com a conseqüència del que vos parlava fa uns dies, que la família és una comunitat de persones, fonamentada en l'amor, ara hem de dir que la missió pròpia i fonamental de la família és el servei a la vida. Servei que l'escrit papal considera en dues vessants: la transmissió de la vida i l'educació dels fills.

Sobre la transmissió de la vida, el Papa segueix la doctrina tradicional de l'Església. Tal com diu ell mateix, "seguint la tradició de la comunitat eclesial, a través de la història, el recent Concili Vaticà II i el magisteri del meu predecessor, Pau VI, expressat sobretot en l'encíclica "Humanae vitae", han transmès al nostre temps un anunci vertaderament profètic, que reafirma i proposa de nou i amb claredat la doctrina i la norma sempre antiga i sempre nova de l'Església sobre el matrimoni i sobre la transmissió de la vida humana". I ho reafirma amb la citació del Sínode dels bisbes: "Aquest Sínode... manté en concret que l'amor conjugal ha d'ésser plenament humà, exclusiu i obert a una nova vida".

Els esposos són cridats per Déu a una participació singular en el misteri de la vida i de l'amor de Déu mateix. I per açò, l'església ha de custodiar i protegir aquesta altíssima dignitat i aquesta gravíssima responsabilitat. L'església està a favor de la vida; i la vida, sempre, és un do esplèndid de Déu.

Dos punts més vull indicar per acabar de concretar el que estic dient. El primer fa referència a la mentalitat contra la vida (anti-life mentality) que ha sorgit i que es pot veure en moltes qüestions actuals. Per açò, el Papa diu que "l'església condemna, com una ofensa greu a la dignitat humana i a la justícia, totes aquelles activitats dels governs o d'altres autoritats públiques que tracten de limitar de qualsevol manera la llibertat dels esposos en la decisió sobre els fills". I continua: "Al

mateix temps s'ha de refutar com a greument injust el fet que, en les relacions internacionals, l'ajuda econòmica concedida per a la promoció dels pobles, estigui condicionada a programes d'anticoncepcionisme, d'esterilització i d'avortament procurat".

L'altre punt és aquest: Citant el Concili, afirma clarament que "quan es tracta de conjuguar l'amor conjugal amb la responsable transmissió de la vida, la condició moral de la conducta no depèn solament de la sincera intenció i apreciació dels motius, sinó que ha de determinar-se amb criteris objectius, presos de la naturalesa de la persona i dels seus actes, criteris que mantenen íntegre el sentit de la mútua entrega i de la procreació humana, entreteixits amb l'amor vertader".

Com a conclusió d'aquesta part, el Papa afirma que si l'església és mestra, també és mare. Si com a mestra, no es cansa de proclamar la norma moral que ha de guiar la transmissió responsable de la vida, com a mare es fa propera a moltes de parelles d'esposos que es troben en dificultat sobre aquest punt important de la vida moral. I per açò, "s'alegra dels resultats adquirits, en el camp de la regulació de la natalitat, per les investigacions científiques per a un coneixement més precís dels ritmes de fertilitat femenina i dóna alè a una més decisiva i àmplia extensió d'aquests estudis i apel·la a la responsabilitat de tots els qui, experts, metges, consellers matrimonials, educadors, parelles, poden ajudar efectivament els esposos a viure el seu amor, respectant l'estructura i les finalitats de l'acte conjugal que l'expressa".

Finalment, sobre l'educació dels fills, el Papa assenyala el dret i el deure educatiu dels pares. Sintetitzant-ho molt, vos puc indicar aquestes idees: els pares són els primers i principals educadors dels seus fills; és un dret-deure essencial, original i primari, insubstituïble i inalienable; la família és la primera, però no la única i exclusiva comunitat educadora: la mateixa dimensió comunitària, civil i eclesial de l'home, exigeix i condueix a una acció més àmplia i articulada, fruit de la col·laboració ordenada de les diverses forces educatives; ha d'assegurar-se absolutament el dret dels pares a l'elecció d'una educació conforme amb la seva fe religiosa.

Participació de la família en el desenrotllament de la societat

Després de les festes de Pasqua, torn a encetar aquestes meves catequesis sobre el document del Papa, referent a la missió de la família cristiana, en el món d'avui. No voldria fer-me pesat, però és que la cosa s'ho val i no faig més que anar-vos desgranant cada setmana una bona

espiga de les moltíssimes que hi ha a l'extens camp d'aquest tema, avui cabdal per les nostres famílies.

El punt que toca avui d'exposar és la participació de la família en el desenrotllament de la societat civil. Partint de la idea que la família és la cèl·lula primera i vital de la societat —de la família en neixen els ciutadans i és el seu fonament a través del servei de vida que fa— el Papa assenyala que la primera i fonamental aportació de la família a la societat és la seva mateixa experiència de comunió i participació. La família no ha de tancar-se en si mateixa. S'ha d'obrir a les altres famílies i a la societat i assumir així la seva funció social.

Tres punts destaquen en aquesta funció social que la família ha de fer en bé de la societat. Primer, ésser el lloc natural i l'instrument més eficaç d'humanització i de personalització de la societat, col·laborant d'una manera original i profunda en la construcció del món. De cara a una societat que corre el perill de ser de cada vegada més despersonalitzada i massificada, amb els resultats negatius de tantes formes d'evasió —com són, per exemple, l'alcoholisme, la droga i el mateix terrorisme— la família posseeix i comunica encara avui energies formidables capaces de treure l'home de l'anonimat, de mantenir-lo conscient de la seva dignitat personal, d'enriquir-lo amb profunda humanitat i d'inserir-lo activament amb la seva unitat i irrepetibilitat en el teixit de la societat.

El segon punt és la dedicació de la família a moltes obres de servei social. Entre elles el Papa destaca l'acolliment, l'hospitalitat, que cada vegada té més importància en la nostra societat. S'ha de practicar l'acolliment al germà necessitat, imitant l'exemple de Crist i compartint-ne la caritat: "El qui doni de beure a un d'aquests petits, ni que sigui un got d'aigua fresca perquè és deixeble, en veritat vos dic que no perdrà la seva recompensa".

23.— L'exhortació del Papa sobre la família (VIII)

Finalment, la funció social de les famílies és cridada també a manifestar-se en la forma d'intervenció política, és a dir, les famílies han d'ésser les primeres a procurar que les lleis i les institucions de l'Estat no sols no ofenguin els drets i els deures de la família, sinó que els sostinguin i els defensin positivament.

I aquí el Papa entra a la segona part d'aquest apartat examinant també les obligacions que la societat té envers la família. Perquè la societat ha d'estar al servei de la família. Hi ha, idò, una recíproca acció de sosteniment i de desenrotllament entre la societat i la família. Per

açò s'han de defensar obertament i amb vigor els drets de la família contra les usurpacions intolerables de la societat i de l'Estat.

A continuació, el Papa, seguint el que ha recordat el Sínode dels bisbes, proposa, entre altres, els següents drets de la família: d'existir i de realitzar-se com a família; d'exercir la pròpia responsabilitat en el camp de la transmissió de la vida i d'educar els fills; a la intimitat de vida conjugal i familiar; a l'estabilitat del lligam i de la institució conjugal; de creure, de professar la pròpia fe i de difondre-la; d'educar els fills d'acord amb les pròpies tradicions i valors religioses i culturals, etc.

No vull allargar més aquesta llista. La santa Seu està preparant i elaborant una "Carta dels drets de la família" per presentar-la als ambients i a les autoritats interessades.

Idò, podeu veure, per tot açò que acab d'escriure, la responsabilitat de les nostres famílies cristianes les quals han d'oferir a tothom el testimoni d'una entrega generosa i desinteressada als problemes socials, especialment dels qui pateixen fam, dels indigents, dels ancians, dels malalts, dels drogadictes, dels qui estan sense família.

Tot açò té una dimensió mundial. I és vers un nou ordre internacional que hem de fer via, perquè només amb la solidaritat mundial es poden resoldre els enormes i dramàtics problemes de la justícia en el món, de la llibertat dels pobles i de la pau de la humanitat.

DE SECRETARIA GENERAL

Admissió i ministeri de lector

El Sr. Bisbe ha admès com a candidat als ordes sagrats al seminarista Antoni Fullana Marquès. La cerimònia va tenir lloc el dia 17 d'abril, a la capella del Seminari. L'endemà, a la parròquia de sant Francesc, de Ciutadella, li conferia el ministeri de lector, dintre l'Eucaristia de les 11,30.

Actes diversos pel mes de maig

Vegeu-los a la pàgina 29 d'aquest butlletí, núm. 1, gener-febrer. Volem recalcar la trobada del dia 8 de maig per a sacerdots, religiosos i religioses, a celebrar al santuari de la Mare de Déu de El Toro, i també el dia dels mitjans de comunicació social, que es celebra el dia 23 festa de l'Ascensió.

CONSELL DEL PRESBITERI

FULL INFORMATIU DELS MESOS DE FEBRER I MARÇ

Els dies 24 de febrer i 3 de març, al Seminari Diocesà es reuní el Consell de Presbiteri, en sessió ordinària.

Vistes les aportacions arxiprestals es va fer el present resum:

I.— Esquema-Resum de les reunions arxiprestals (17-11-82)

Prenotanda.

No es parlà de "valors positius" perquè ja foren aportats a la "Revisió" de les reunions arxiprestals del mes passat.

És urgent "actuar" per poder donar criteris evangèlics als nostres diocesans davant tantes realitats menorquines. (Ciutadella).

Necessitam canviar, convertir-nos per a aconseguir una pastoral diocesana. (Maó).

	Ciutadella. Comença amb 5 i acaba amb	12
Assistents	Maó	10
	Alaior	5
	Total	27

Jutjar (valors negatius)

Imputables	als	Arxiprestats	Pocca assistència a les reunions No sempre assisteixen els mateixos Manca de disciplina en el diàleg i el temari.	mútua	Causes la poca assistència a les reunions	Ciutadella Ciutadella Alaior
						Jugadors que es creuen bons. (Comparança amb el futbol). Individualistes Pocca confiança Pocca credibilitat

Imputables	al	Consell de Presbiteri	ordre del dia poc concret complexe a vegades improvisat llarg falt d'imaginació	no entusiasmadors no avaluables no realistes	Ciutadella Maó Alaior
					Perdre el fil, d'una reunió a l'altra Objectius conseguits de moment Les aportacions arxiprestals no han contat encara. Respostes lleugeres en qüestions de més atenció. Problema greu del Clero, sense resoldre encara. Ni una línia de Pastoral, encara, per les circumstàncies noves d'avui.

Actuar

- 1) Partir de lo que ja hi ha. (Cala Blanes).
- 2) Al començar qualque cosa portar-ho a terme.
- 3) Propostes als Arxiprestats concretes-elaborades.
- 4) Dues setmanes d'antelació de les Reunions arxiprestals a les del Consell de Presbiteri.
- 5) Reunió arxiprestal de les 5 a 6,30 del capvespre del dimecres
- 6) Participació de religiosos/ses.
- 7) Crear el comitè de Pastoral
- 8) Escollir temes prioritaris.
- 9) Els qüestionaris de les reunions siguin escrits.
- 10) "Promover y fomentar la estrecha y amigable unión y colaboración de los presbíteros con su Obispo y entre sí" (4a. finalitat del Consell de Presbiteri).

Ciutadella

Ciutadella i Alaior

Maó

Alaior

Nota bene:

Sembla que és més competència del Consell de Pastoral que del Consell de Presbiteri portar a terme la Revisió dels anys 80.

Alaior

II.— Respostes concretes a l'esquema-resum dels tres Arxiprestats.

De l'esquema-resum es van treure aquests quatre punts que es van proposar als consellers per a la reflexió:

- 1.— Conversió
- 2.— Problemàtica del clergat
- 3.— Línia pastoral
- 4.— Consell de Pastoral

Aquí el Consell de Presbiteri intenta donar unes pautes i camins per lograr una conversió, més bé comunitària, que dóna per suposada la personal, de la qual també en parla.

1.— Coses que ajudaran a convertir-se:

(Els punts 1 i 2 Conversió i Problemàtica del Clergat es van tractar juntament).

1.1.- Posar en marxa la Comissió del Clergat, que suposarà:

- 1.1.1.- Cuidar el qui hagi de parlar als capellans i el que diu o dirà.

- 1.1.2.- Que el conferenciant, el qui ve a donar-nos xerrades i que respon a les necessitats de la nostra clerecia, no se l'abandoni i se le faciliti que pugui tornar.
- 1.1.3.- Cursets o trobades anuals o semestrals (Diocesans, arxiprestals).
- 1.2.- Estimular i possibilitar l'assistència a les reunions.
- 1.3.- Aportacions a les reunions arxiprestals, cursets, etc. més pensades, reflexionades i elaborades.
- 1.4.- Temaris i ordre del dia elaborats per escrit i amb prou temps d'antelació per a la reflexió prèvia dels qui participaran a les reunions.
- 1.5.- Assenyalar uns camins de fer feina junts:
 - 1.5.1.- Posar al dia, modificar o anul·lar les disposicions fins ara vigents des de 1.969.
 - 1.5.2.- Posar al dia les diferents comissions o organismes, amb preferència dels més pastorals.
- 1.6.- Insistir en seguir el mètode del "veure-jutjar-actuar" a les reunions, dins d'un clima de llibertat i caritat.
- 1.7.- Que a cada reunió hi hagi un responsable i un mantenidor.
- 1.8.- Davant temes que necessitin un estudi més profund comptar amb persones qualificades.
- 2.— Ajudarà a fer créixer la poca assistència a les reunions:
 - 2.1.- La mateixa serietat de les reunions.
 - 2.2.- La importància dels acords.
 - 2.3.- El canviar el dia i l'hora, si hi ha majoria que ho demanen, i el determinar l'hora d'acabar (Si és possible, reservar el dimecres per aquest tipus de reunions).
- 3.— Corregirà la manca de disciplina:
 - 3.1.- La puntualitat en l'horari i la preparació per part de tots, especialment del responsable i del mantenidor.
 - 3.2.- El conservar a la Cúria tot lo tractat i els acords pel Canceller-Secretari.
- 4.— Per ajudar a millorar les actituds:
 - 4.1.- En presentar el responsable les esmenes per escrit, hauran de ser més pensades.
 - 4.2.- Per donar força als arguments s'hauran de tenir frescos els documents del Vaticà II, encícliques i les línies de pensament dels teòlegs més actuals.
 - 4.3.- Serà molt més difícil ofendre per la mateixa estructura de les reunions.

- 5.— Per treure l'individualisme:
 - 5.1.- Conjunt de persones que reflexionen en comú i lliurement, en benefici de tots, logren un projecte col·lectiu.
 - 5.2.- Els acords sempre seran per majoria.
- 6.— Davant la poca confiança.
 - 6.1.- El cercar punts comuns (pastoral de conjunt) fa perdre distàncies i augmenta la confiança mútua.
- 7.— Davant la poca credibilitat.
 - 7.1.- El "veure-jutjar-actuar" donarà credibilitat.
 - 7.2.- En fer les coses per escrit les persones es presenten més profundes.
 - 7.3.- Aprofitarem més el temps.
- 8.— Davant d'un ordre del dia poc concret, complex, improvisat, llarg, mancat d'imaginació...
 - 8.1.- El Consell de Presbiteri vol caminar cap a:
 - 8.1.1.- Elaborar un programa i un calendari d'ordre de matèries.
 - 8.1.2.- Seguir la dinàmica: pautes a discutir, esmenes, votació a l'arxiprestat i, després, a la vista de lo tractat a l'arxiprestat, el Consell de Presbiteri ho estudiarà i ho presentarà al Sr. Bisbe perquè ho aprovi.
- 9.— Respostes lleugeres.
 - 9.1.- S'hauria de matitzar: trobaríem respostes lleugeres, ni tan sols respostes, i respostes ben vàlides.

3.— Línia pastoral

Fer camí per arribar a unes línies pastorals:

- 3.1.- Dins aquest camí de recerca es situen els nombres 1.5.1 i 1.5.2.
- 3.2.- Aquesta feina tindrà una atenció preferent davant altres.
- 3.3.- Creim que seria convenient que els preveres hi dedicassin un temps ja personal ja en grups a aquesta tasca.
- 3.4.- També és convenient mantenir un sà esperit crític o un bon discerniment.
- 3.5.- Com evangelitzam.

4.— Consell de Pastoral

Fer més llum per arribar a la definitiva creació del C. de Pastoral:
Reflexionar les passes a dar.

- 4.1.- Creació dels consells de pastoral parroquials o major participació dels laics en la gestió parroquial-pastoral.
- 4.2.- Quines persones tindrien que formar el petit comitè (seria bo repensar els noms donats; i pensar amb noms de membres actius d'associacions vives d'Església...)
- 4.3.- Contar amb els religiosos/ses..
- 4.4.- Cercar quins camps estan o no atesos pastoralment.
- 4.5.- En cas de que s'admeti l'organització diocesana en comissions, secretariats... (evitar doblatges amb el Consell de Pastoral), s'haurien de definir les funcions.

La sessió del Consell de Presbiteri acaba amb la informació del Bisbe que ens diu que:

- S'han augmentat les nòmines dels capellans. Al nostre Bisbat la nòmina bàsica mínima és de 40.000 ptes., amb dues extraordinàries de 33.000 ptes.
- El Sr. Cots ha participat a Madrid a una reunió nacional de coordinadors d'una enquesta sobre l'assistència a Missa els diumenges.
- Visita "ad límina".
Ja s'ha rebut de Roma la resposta a la informació quinquenal.

ORDRE DEL DIA

Davant tot aquest panorama complexe, creim que s'ha de començar, i no ho podem abarcar tot alhora, us proposam que reflexioneu sobre:

- 1.5.1.- Posar al dia, modificar o anul·lar les disposicions fins ara vigents des de 1.969. I més en concret la part de sagraments o sia:
 - Baptisme - Confirmació - Comunions. Sobre aquestes matèries es reflexionarà seguint l'esquema

Veure lo que hi ha
Jutjar
Actuar

Els membres del Consell de Presbiteri representants i elegits pels arxiprestats que facilitin el material, sia ciclostilat o fotocopiats a cada capellà del seu arxiprestat (que mirin les fotocòpies que ja fa temps els hi van proporcionar).

La reunió programada pel 28 d'aquest mes, se retrasa al dia 5 de maig, a les 10,30 al Seminari.

DEL SEMINARI

DIA DEL SEMINARI 1982

Moltes gràcies

Tot d'una que ens ha estat possible fer-vos arribar el resultat de la campanya del "Dia del Seminari" d'enguany, ho feim per dir-vos ben sincerament imoltes gràcies! És clar, però, que si el dia del Seminari fos només una jornada de signe purament econòmic, no hauríem fet el que s'ha de fer. El que pretenem primàriament és aconseguir una conscienciació de tota la comunitat dels creients per tal que hi hagi vocacions al ministeri sacerdotal. És una crida a la generositat de la vida més que a la generositat de la butxaca.

Així i tot el Seminari vol fer pública la seva gratitud. Avui trobareu en el "full" el resultat de les col·lectes fetes a les diferents esglésies de Menorca. Prescindim de fer comparacions i, per açò no ho feim en dues columnes, el 1981 i el 1982. Potser, fer-ho amb dues columnes, seria estimulants per als qui han superat l'aportació d'antany però no volem que —ni tan sols ho sembli— sigui una afronta per aquells que han vist minvada la seva aportació. Certament estam convençuts d'una cosa: LA GENEROSITAT NO ÉS QUANTIFICABLE. Una col·lecta més petita no significa forçosament una menor generositat sinó que, moltes vegades, deu significar unes possibilitats més petites. Ens hi fa pensar el gest de la viuda de l'evangeli que, amb aquell parell de dinerets, ha quedat inscrita com a suprem testimoni de generositat perquè no va donar molt sinó que ¡HO VA DONAR TOT!

Als qui han aportat més, igràcies!

Als qui no han pogut aportar més —amb la mateixa veu i amb la mateixa mesura— igràcies!

Avui, però, voldríem tenir un record especial per a tota aquella bona gent, que, com un degotís, ens fa arribar dia rera dia, setmana rera setmana, mes rera mes, el seu petit obsequi que no podem mesurar. No sé si ho havíem manifestat mai, però avui ho hem de dir. Són obsequis que ens arriben molt silenciosament i, de vegades, sembla que, quan ens duen el seu obsequi, en lloc d'esperar que nosaltres els donem les gràcies siguin ells els qui ens ho hagin d'agrair.

I també la gratitud a tots aquells que no tenen altra cosa per regalar que la seva pregària al Pare.

I, encara, vos volem manifestar l'alegria de saber que hi ha gent jove que ha pensat seriosament que Déu els crida, que la comunitat els necessita. Açò sí que ens alegra de ver!

Moltes gràcies!

Miquel Anglada, Rector del Seminari

COLLECTA

CIUTADELLA

Catedral.....	78.493
Sant Francesc.....	45.432
Sant Esteve.....	13.115
Sant Rafel.....	10.000
Sant Antoni Ma. Claret.....	11.355
Maria Auxiliadora.....	25.000
Santa Clara.....	4.751
Hospital.....	1.050
Sant Crist.....	6.003
Sant Miquel.....	15.898
Carmelites.....	4.640

MAÓ

Santa Maria.....	35.675
El Carme.....	4.050
Sant Francesc.....	51.200
La Concepció.....	30.783
Santa Eulàlia.....	2.000
Sant Antoni, Abat.....	3.750
Sant Josep.....	8.612
Concepcionistes.....	2.125
Hospital militar.....	1.000
Ermita de Gràcia.....	2.431
Consolació.....	5.061
Residència Sanitària.....	2.047
Llucmaçanes.....	922

SANT LLUÍS	20.575
ALAIOR	60.000
ES CASTELL	10.360
ES MERCADAL	
Parròquia	41.751
El Toro	15.000
FERRERIES	90.889
ES MIGJORN GRAN	11.700
SANT CLIMENT	11.000
FORNELLS	5.487
Altres donatius	26.815
Total 1.982	658.975
Total 1.981	569.117
Diferència	89.858

N'ANTONI FULLANA ÉS ADMÈS COM A CANDIDAT A DIACA I A PREVERE I ÉS INSTITUÏT LECTOR

Aprofitant la seva estada a Menorca, en ocasió de les celebracions pasquals, N'Antoni Fullana Marquès, alumne del nostre Seminari Diocesà, que segueix, actualment, els estudis de Teologia a la Facultat de Barcelona, Secció "Sant Francesc de Borja" de Sant Cugat del Vallés, va demanar al Bisbe de Menorca, Mons. Antoni Deig i Clotet, de ser admès com a candidat a Diaca i a Prevere i d'accedir al ministeri de Lector.

El Sr. Bisbe li ho concedí. A les 8 des fosquet del dia 17 d'abril, a la capella del Seminari, N'Antoni Fullana va ser admès pel Bisbe com a candidat a Diaca i a Prevere en una celebració tota ella amarada de pregària.

L'endemà, a la parròquia de Sant Francesc de Ciutadella de Menorca, durant l'Eucaristia de les 11 i mitja, el Sr. Bisbe li va confiar el ministeri de Lector.

Ambdues celebracions, més que per la nombrosa participació, es van distingir pel caliu de participació solidària —paraula que va remarcar el Bisbe durant l'homilia de la institució de Lector— per la pregària i pel goig alegre de la Pasqua.

Aquesta celebració ens obre també l'esperança de la nova sava d'una gent jove que vol seguir les peuades del Senyor Jesús.

DELEGACIÓ DIOCESANA DEL CLERGAT

SER CAPELLÀ AVUI

¿Què és ser capellà avui: una professió, un hobby, una vocació? ¿és una forma de poder? De quan vam ser ordenats ençà, el nostre món s'ha anat secularitzant cada cop més. Sortits del seminari en ple nacional-catolicismo i havent passat pel cedaç del Vaticà II, molts capellans s'han hagut de replantejar la seva identitat. A aquesta problemàtica han volgut respondre les jornades que han tingut lloc al seminari de Ciutadella els dies 14 i 15 d'aquesta setmana. Organitzades per la comissió del clero, han estat dirigides per Mn. Josep Ma. Rovira Beloso, professor a la facultat de teologia de Barcelona. Hi han participat entre 20 i 25 capellans diocesans. Mn. Rovira ha sabut presentar el tema amb profunditat i senzillesa, suscitant un interessant diàleg entre els assistents.

Ser capellà és una forma peculiar de ser cristià

Ser capellà, és més que una professió, si bé també se n'ha d'aprendre. És més que un hobby per a estones perdudes. I si bé el capellà actua en el nom de Crist no pot deslligar la seva actuació ministerial de la tasca ètica de fer-se semblant a Crist en tota la seva vida. En definitiva ser capellà és una forma peculiar de ser home i de ser cristià. Es dins aquesta ampla perspectiva que hem de recuperar la iniciativa ben "presentes en el poble amb un sentit missioner".

No podem aplicar al ministeri sacerdotal cristià la teologia del sacerdoci pròpia de l'Antic Testament. La carta als Hebreus deixa ben clar el trencament del sacerdoci de Crist respecte de l'antic sacerdoci d'Israel. Però sí que ho podem entendre dins la teologia del deixeble segons el Nou Testament. El deixeble és cridat per Déu en el context de la vida quotidiana. I el cridat és enviat amb una missió messiànica. El Messies Jesús ha vingut a portar la salvació de Déu als pobres de la terra. Ell és l'únic mediador entre cel i terra. El deixeble estén a tots els

homes aquesta mediació col·laborant amb el disseny de Déu. Fa concret i històric tot allò que d'amor salvador hi ha amagat en Déu.

Ser cridat i enviat comporta una responsabilitat. I aquí queda destacada la feina ministerial del deixeble que és el prevere: formar una genuïna comunitat cristiana. La missió consisteix en anar allà on l'Església encara no hi és, a fi de crear un teixit de relacions d'acolliment que faci possible el naixement i la creixença de la fe. La comunitat cristiana radica i s'edifica en la celebració eucarística. Aquesta responsabilitat suposa per una banda, estar inserits enmig del poble, i per una altra aportar-hi allò que només pot provenir de la Bona Nova del Crist.

La successió apostòlica

Els apòstols que han estat alhora deixebles, missioners i pastors han constituït la base de l'Església. Tota l'Església és apostòlica tant per aquesta fundació com pel contingut del que ella creu i comunica als seus col·laboradors els preveres, tenen la responsabilitat de reconèixer, suscitar i promoure els carismes en el poble de Déu. De manera que "tot allò que pugui fer un membre qualsevol de la comunitat cristiana no cal que ho faci el pastor".

¿Sacerdots o preveres? Jesús en persona substitueix i encarna el sacerdocí d'una manera existencial i al marge del sacerdocí oficial. Aquest sacerdocí de Crist és permanent, únic i insubstituïble. Els bisbes i preveres actualitzen sacramentalment aquest sacrifici de Crist. El prevere té la comanda de vetlar per tal que no manqui res a la celebració eucarística de la comunitat cristiana. L'adjectiu "sacerdotal" és a Jesucrist i a tot el poble de Déu que l'aplica el Nou Testament i no als que avui són anomenats correntment "capellans".

La identitat del prevere

Segons l'Evangelí no retroba la seva identitat aquell que es queda immòbil, igual a si mateix, sinó aquell que ha sortit de si mateix tot donant la vida. És itinerant la identitat del cristià. Inclou aquests dos aspectes:

a) Reconèixer-se a si mateix a través del que hom fa; és a dir, no actuar alienat o esquinçat, sinó en coherència amb els propis principis.

b) Percebre's en la relació amb els altres, el medi social, tot allò que és diferent de "jo".

Llavors la identitat consistirà en "trobar-se a sí mateix com a persona que té una forma de ser i una funció enmig d'un món diferent". La identitat del prevere, com la de l'Església, es reconeix no al marge del món sinó en el món i en la reflexió i diàleg amb les cultures.

Ara bé, perquè aquesta identitat no es dilueixi en el món, cal potenciar-la:

a) Per via d'ideologització, no en el sentit de crear un cos tancat i sectari, sinó d'adquirir una formació permanent i unes pautes de referència.

b) Per via de relació amb els altres, en el sentit del que féu Jesús amb els seus.

c) Per via d'oració en el sentit d'obrir el cor a Déu, elaborant davant ell els fets del món gran o petit per tal de trobar la resposta adient. Per l'oració ens hem d'anar fent del Pare per a poder realitzar a la terra el seu disseny.

Son moltes més les idees exposades per Mn. Rovira, però aquest resum pot servir per mostrar les línies bàsiques de la seva exposició. Una exposició feta en to dialogant, perquè en Rovira creu en el diàleg i el practica "fins que esclata, de repent, la veritat".

DELEGACIO DIOCESANA D'ECONOMIA

CUENTAS DE GESTION DE LA ADMINISTRACION DIOCESANA ANY 1.981

ENTRADAS

AÑO 1.981

SERVICIOS DIVERSOS

Actuaciones Curia e impresos.	35.415'00	
Reintegro préstamos a Sres. sacerdotes	131.000'00	
Fotocopias cobradas	14.396'00	
Suscripciones al Boletín del Obispado	72.681'00	253.492'00

RENTA DEL PATRIMONIO MOBILIARIO E INMOBILIARIO

Intereses bancarios percibidos	1.303.864'24	
--	--------------	--

Reintegro a cta. Parroquia S.A.Ma. Claret.	15.600'00	
Reintegro a cta. Parroquia San Bartolomé	100.000'00	
Reintegro a cta. Parroquia San Luis.	60.000'00	
Reintegro a cta. Cabildo de la Catedral	107.143'00	
Reintegro a cta. de la Parroquia de Villacarlos.	40.000'00	
Cobro del 33 al 36 plazo de la venta de la casa de Da. Eugenia de Olivar.	400.000'00	
Cobro 4o. plazo al Sr. Campos Florit.	100.000'00	
Cobro del 5 al 8 plazo de la venta de la casa de las Hnas. Carmelitas de Villacarlos	601.066'00	2.727.673'24

SUBVENCIONES

Distintas del fondo común interdiocesano	18.344.640'00	18.344.640'00
--	---------------	---------------

APORTACIONES RECIBIDAS DE LA COMUNIDAD DIOCESANA

Cuota diocesana de las Parroquias.	442.520'00	
Donativo de la Iglesia y Cofradía del Santo Cristo de Ciudadela	570.570'00	
Colecta para el Seminario	569.117'00	
Donativos varios	70.384'00	
Misá de binación	136.279'00	
Limosna penitencial.	68.832'00	
Cuota a Mutual del Clero	277.020'00	
Aportación de los fieles al fondo común interdiocesano.	1.063.896'00	3.198.618'00

APORTACION DE LOS FIELES A LA COMUNIDAD NACIONAL

Colecta para el paro en Andalucía.	425.000'00	
Otras colectas extraordinarias	333.247'00	758.247'00

APORTACION DE LOS FIELES A LA COMUNIDAD UNIVERSAL

Colecta Clero Indígena.	518.309'00	
Colecta Santa Infancia	412.728'00	
Colecta DOMUND.	1.586.767'00	
Campaña contra el Hambre	2.280.353'00	4.798.157'00

Suman las entradas.		30.080.827'24
-----------------------------	--	---------------

SALIDAS

COMPRAS

Adquisición varios enseres.	74.081'00	74.081'00
-------------------------------------	-----------	-----------

GASTOS DE PERSONAL

Nóminas del personal	19.049.660'00	
Viajes realizados	237.337'00	19.286.997'00
Seguridad social de los sacerdotes	567.300'00	567.300'00

GASTOS FINANCIEROS

Intereses bancarios satisfechos	138.828'84	138.828'84
---	------------	------------

TRIBUTOS

Contribuciones y Arbitrios	116.253'00	116.253'00
--------------------------------------	------------	------------

TRABAJO, SUMINISTROS Y SERVICIOS EXTERIORES

Reparaciones ordinarias	329.501'00	
-----------------------------------	------------	--

Limpieza	107.380'00	436.881'00
--------------------	------------	------------

Suministros

Agua	897'00	
----------------	--------	--

Electricidad	97.994'00	98.891'00
------------------------	-----------	-----------

Seguros

Seguros contra incendios	1.325'00	1.325'00
------------------------------------	----------	----------

GASTOS DE FUNCIONAMIENTO Y ACTIVIDADES**Material de oficina**

Equipo y material	140.985'00	140.985'00
-----------------------------	------------	------------

Comunicaciones

Teléfonos	98.610'00	
---------------------	-----------	--

Correos y Telégrafos	12.170'00	110.780'00
--------------------------------	-----------	------------

Relaciones públicas	5.280'00	5.280'00
-------------------------------	----------	----------

Difusión

Boletín Oficial del Obispado	227.121'00	
--	------------	--

Full Dominical	8.256'00	235.377'00
--------------------------	----------	------------

Actividades Pastorales

Secretariado de Catequesis	114.063'00	114.063'00
--------------------------------------	------------	------------

Otros gastos

Suscripciones a revistas	48.196'00	
------------------------------------	-----------	--

Limosnas distribuidas	26.498'00	
---------------------------------	-----------	--

Gastos diversos	29.580'00	104.274'00
---------------------------	-----------	------------

APORTACIONES ORDINARIAS A LA COMUNIDAD DIOCESANA

Parroquia de S. Francisco - Ciudadela	850.000'00	
---	------------	--

Parroquia de S. Antonio - Mahón	291.473'00	
---	------------	--

Parroquia de Sta. Eulalia - Mahón	300.000'00	
---	------------	--

Parroquia de Fornells	100.000'00	
---------------------------------	------------	--

Parroquia de Villacarlos	210.000'00	
------------------------------------	------------	--

Parroquia del Carmen - Mahón	400.000'00	
--	------------	--

Iglesia de S. Juan de Misa	319.136'00	
Seminario (presupuesto)	398.000'00	
Seminario (colecta)	569.117'00	3.437.726'00

Limosna penitencial.	68.832'00	68.832'00
------------------------------	-----------	-----------

APORTACIONES ORDINARIAS A LA COMUNIDAD NACIONAL

Aportación de los fieles al fondo comunitario interdiocesano	1.063.896'00	
Colectas extraordinarias remitidas.	309.096'00	
Colectas paro Andalucía	425.000'00	1.797.992'00

APORTACIONES ORDINARIAS A LA COMUNIDAD UNIVERSAL

Colegio Español de Roma	38.688'00	
Clero Indígena	518.309'00	
Santa Infancia.	412.728'00	
Domund	1.586.767'00	
Campaña contra el hambre	2.280.353'00	4.836.845'00

APORTACIONES EXTRAORDINARIAS A LA COMUNIDAD DIOCESANA

Nueva Parroquia de San Rafael.	1.721.884'00	
Obras en el Seminario.	2.138.498'00	3.860.382'00

Suman las salidas.		35.433.092'84
----------------------------	--	---------------

NOTA: No están incluidos en estas cuentas los saldos anteriores.

Ciudadela 31 de diciembre de 1.981

RESULTADOS POR PARROQUIAS – AÑO 1.981

Parroquia	Ingresos	Gastos	Superávit	Déficit	Cuota diocesana
La Catedral	1.705.471	1.775.368		69.897	96.000
Santa María	1.698.942	1.694.556	4.386		75.000
Sant Francesc, Ciutadella	4.530.195	5.481.991		951.796	48.000
Ntra. Sra. del Carme	1.432.131	1.701.492		269.361	
Sant Francesc, Maó	4.464.122	4.220.841	243.281		48.000
Santa Eulalia, Alaior	1.814.090	1.074.666	739.424		30.000
Ntra. Sra. del Roser, Villacarlos					
Sant Martí, Es Mercadal	946.939	1.153.375		206.436	25.000
Sant Bartomeu, Ferreries.	2.672.019	3.005.238		333.219	42.000
Sant Lluís, Rei	1.153.987	1.332.407		178.420	

Parroquia	Ingresos	Gastos	Superávit	Déficit	Cuota diocesana
Sant Cristòfol, Es Migjorn	726.032	855.987		129.955	25.000
Sant Climent.	277.409	189.461	87.948		6.000
Sant Antoni, Fornells.					6.000
La Concepció, Maó	1.822.059	1.396.996	425.063		12.000
Sant Esteve, Ciutadella.	920.372	875.671	44.701		12.000
Sant Antoni Ma. Claret.	565.648	628.288		62.640	12.000
Sant Rafel					12.000
Santa Eulalia, Maó	2.660.405	2.632.973	27.432		6.000
Sant Antoni Abat, Maó.	774.462	771.240	3.222		6.000
	<u>28.164.283</u>	<u>28.790.550</u>	<u>1.575.457</u>	<u>2.201.724</u>	<u>4 61.000</u>
				igual a -626.267	

NOTA: No están incluidos en estas cuentas los saldos del año anterior.

Ciutadella de Menorca a 31 de desembre 1.981

INFORMACIO DIOCESANA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes de març

- 18.— Rep visites.
- 19.— Celebra l'Eucaristia, a les 9 del matí a l'església de sant Josep, a Maó. Després, a les 7,30 del capvespre, assisteix a la inauguració-concert del nou local del grup musical sant Josep, que dirigeix el Sr. Miquel Petrus.
- 20.— Rep visites. Al vespre, dóna una conferència sobre poesia i capellans poetes, a l'Ateneu de Maó.
- 21.— Concelebra l'Eucaristia a la parròquia de Sant Antoni Ma. Claret, a Ciutadella.

22.— Rep visites. El vespre, es reuneix amb un matrimoni de Ciutadella.

23.— Rep visites.

24.— Al capvespre, dirigeix el recés pels sacerdots de Ciutadella, al Seminari.

25.— Al capvespre, rep visites a Maó.

26.— És a El Toro on concelebra juntament amb un sacerdot de ritus oriental, que passa uns dies amb ell.

28.— Concelebra l'Eucaristia al Santuari de El Toro, amb motiu de la trobada de joves sobre el treball. Al capvespre, es reuneix a Es Mercadal amb el grup de CPS de l'illa.

29 - 31.— Va a Badajoz, on assisteix a una reunió de la Comissió E. de Mitjans de Comunicació, juntament amb la dels bisbes de Portugal.

Mes d'abril

1.— Torna de Badajoz. A les 8 del vespre, concelebra l'eucaristia al Seminari, pel dijous de les vocacions.

2.— Rep visites.

3.— Rep visites.

4.— Al matí, presideix la processó i Eucaristia del diumenge de Rams. Al capvespre, visita dos malalts.

5.— Rep visites.

7.— Rep visites. Al capvespre, presideix el recés sacerdotal i la missa crismal a la parròquia de Es Castell.

8.— Presideix la celebració del dijous sant, a la Catedral.

9.— Assisteix al Via Crucis. I al capvespre, presideix la celebració litúrgica del dia i la processó.

10.— Visita uns malalts. Al capvespre, assisteix al Concert de la Capella Davídica, a la Catedral. A les 10,30 de la nit, presideix la Vetla Pasqual, a la Catedral.

11.— Concelebració de la Missa de Pasqua, a la Catedral, amb administració del sagrament del baptisme.

12.— Visita a El Toro.

14 - 15.— Assisteix al curset sacerdotal, que dóna Mn. Rovira Belloso, de Barcelona, al Seminari.

16.— Rep visites. Al capvespre, visita les monges clarisses, de Ciutadella.

17.— A les 8 del capvespre, en una celebració de pregària, al Seminari, admet a candidat als ordes sagrats a un seminarista.

18.— A les 11,30, a Sant Francesc de Ciutadella, dins de l'Eucaristia, institueix lector a un seminarista.

19.— Rep visites.

21.— Reunió amb rectors de Ciutadella, a Sant Francesc, a les 10 del matí.

ASSEMBLEA PARROQUIAL A SANT LLUÍS

Amb l'assistència de més d'un centenar de persones va tenir lloc aquesta assemblea parroquial el dia 7 de març passat. Després de la lectura de l'acta de la permanent del Consell de pastoral parroquial, es va obrir el tema més important que era el dels informes presentats per diversos grups organitzats de la parròquia: grups de matrimonis, catequesi d'adults, escoltisme, grup de neteja, catequesi de joves i de 2on. any de confirmació, i la del de primer any, així com d'altres grups de catequesi d'al.lots més joves. Es va presentar també l'estat de comptes de la parròquia i la situació econòmica en finalitzar l'any 1981. Es va cloure amb unes paraules del Sr. Rector animant els seus feligresos a continuar en l'esperit de ser llevat i llum per a tots.

DE LA SANTA SEU

ESCRIT DEL PAPA SOBRE LA JORNADA DE LES VOCACIONS CONSAGRADES (2 - 5 - 1982)

Venerables Hermanos en el Episcopado
y amadísimos Hijos e Hijas del mundo entero:

1. "Yo he venido **para que tengan vida** y la tengan en abundancia"
(Jn 10,10)

Estas palabras del Señor preceden inmediatamente la lectura evangélica del cuarto domingo de Pascua, en el que celebramos la decimonovena Jornada Mundial de oración por las vocaciones consagradas de

modo especial a Dios, en el servicio a la Iglesia y para la salvación del mundo.

En este fragmento del Evangelio (Jn 10, 11-18), que os invito a meditar en la intimidad de vuestro corazón, Jesús repite cinco veces que el Buen Pastor ha venido a ofrecer la vida por su rebaño, un rebaño que deberá abarcar a toda la humanidad: “y habrá un solo rebaño, un solo Pastor” (Jn 10,16).

Con estas palabras el Señor Jesús nos revela el misterio de la vocación cristiana y, en particular, el misterio de cada vocación totalmente consagrada a Dios en la Iglesia. En efecto, ésta consiste en ser llamados a ofrecer la propia vida, para que otros tengan vida y la tengan abundante. Así hizo Jesús, primicia y modelo de cada llamado y consagrado: “Aquí estoy para hacer tu voluntad” (Heb 10,9; cfr. Sal 39 (40), 8). Y por esto él ha dado la vida, para que otros tengan vida. Así debe hacer cada hombre y cada mujer, llamados a seguir a Cristo en la entrega total de sí.

La vocación es una **llamada a la vida**: a recibirla y a darla.

2. ¿De qué vida habla aquí el Señor Jesús?

Nos habla de la vida que viene de Aquél que él llama su Padre (cfr. Jn 17,1) y nuestro Padre (cfr. Mt 6,9); el cual “es la fuente de la vida” (Sal 35 (36), 10); el Padre, que “por una disposición libérrima y arcana de su sabiduría y bondad, creó todo el universo, decretó elevar a los hombres a participar de la vida divina” (**Lumen gentium**, 2).

Vida que “se hizo visible” (Jn 1,2) en el mismo Señor Jesús, el cual la posee en plenitud: “En la Palabra había la vida” (Jn 1,4) “Yo soy... la vida” (Jn 14,6), y quiere darla en abundancia (cfr. Jn 10,10).

Vida, que sigue siendo ofrecida a los hombres mediante el Espíritu Santo; el Espíritu, “que es Señor y da la vida”, según la fe que profesamos en el Credo de la Misa y que “es fuente de agua que salta hasta la vida eterna” (**Lumen gentium**, 4; cfr. Jn 4,14; 7,38,39).

Es pues la vida del “Dios vivo” (Sal 41 (42), 3), que viene de él dada a todos los hombres regenerados en el Bautismo y llamados a ser sus hijos, su familia, su Pueblo, su Iglesia. Es la vida divina que celebramos en este tiempo litúrgico, reviviendo el misterio pascual del Señor Resucitado; es la vida divina que pronto celebraremos, reviviendo el misterio siempre operante de Pentecostés.

3. La Iglesia nació para vivir y para dar la vida.

Como el Señor Jesús vino para dar la vida, así también instituyó la

Iglesia, su Cuerpo, para que en él su vida se comuniqué a los creyentes (cfr. **Lumen gentium**, 7). Para vivir y dar la vida, la Iglesia recibe de su Señor todo don, mediante el Espíritu Santo: la Palabra de Dios es para la vida; los Sacramentos son para la vida; los ministerios del Episcopado, del Presbiterado, del Diaconado, son para la vida; los dones o carismas de la consagración religiosa, secular, misionera, son para la vida.

Don que sobresale entre todos, en virtud del Orden Sagrado, es el Sacerdocio ministerial, que participa del único Sacerdocio de Cristo, el cual se ofreció a sí mismo en la Cruz y sigue ofreciéndose en la Eucaristía para la vida y salvación del mundo. Sacerdocio y Eucaristía: misterio admirable de amor y de vida, revelado y perpetuado por Jesús con las palabras de la última Cena: "Haced esto en conmemoración mía" (Lc 22,19; 1 Cor 11,24; cfr. **Conc. Tridentino**, Denz-Schön 1740, 1752). Misterio admirable de divina fecundidad, porque el Sacerdocio ha sido dado para la multiplicación espiritual de toda la Iglesia, principalmente mediante la Eucaristía (cfr. **Conc. Florentino**, Denz-Schön 1211; **Presbyterorum Ordinis**, 5). Cada vocación sacerdotal debe ser misterio de amor, de vida y de fecundidad.

4. La vida engendra la vida.

Con estas palabras me he dirigido al Congreso Internacional de los Obispos y de los otros Responsables de las vocaciones consagradas, con ocasión de la precedente Jornada Mundial de oración por las vocaciones (cfr. Homilía del 10 de mayo de 1981). Me complazco en repetirlo a todos: la Iglesia viva es madre de vida y por tanto madre de vocaciones, que son entregadas a Dios para la vida. Las vocaciones son un signo visible de su vitalidad. Al mismo tiempo son condición fundamental para su vida, para su desarrollo y para la misión que debe desempeñar al servicio de toda la familia humana, "poniendo a disposición del género humano el poder salvador que la Iglesia, conducida por el Espíritu Santo, ha recibido de su Fundador" (**Gaudium et spes**, 3).

Invito a cada comunidad cristiana, y a cada creyente, a tomar conciencia de la propia y grave responsabilidad de incrementar las vocaciones consagradas. Tal deber se cumple "ante todo con una vida plenamente cristiana" (**Optatam totius**, 2). La vida engendra la vida. ¿Con qué coherencia podremos rezar por las vocaciones, si la oración no está efectivamente acompañada por una búsqueda sincera de conversión?

Invito con insistencia y particular afecto a las personas consagradas, a que con toda su buena voluntad hagan un examen de la propia

vida. Su vocación, consagrada totalmente a Dios y a la Iglesia, debe vivir el ritmo del "recibir - donar". Si han recibido mucho, deben dar mucho. La riqueza de su vida espiritual, la generosidad de su entrega apostólica constituyen un elemento muy favorable para que se manifiesten otras vocaciones. Su testimonio y cooperación corresponden a las amables disposiciones de la Providencia divina (I.c., 2).

Finalmente invito con confianza serena a todas las familias creyentes a que reflexionen sobre la misión que han recibido de parte de Dios en orden a la educación de los hijos en la fe y en la vida cristiana. Es una misión que conlleva además responsabilidades incluso sobre la vocación de los hijos. "La educación de los hijos ha de ser tal, que al llegar a la edad adulta puedan, con pleno sentido de la responsabilidad, seguir la vocación, aun la sagrada" (**Gaudium et spes**, 52). La cooperación entre la familia e Iglesia, aun en el aspecto vocacional, encuentra raíces profundas en el misterio y "ministerio" mismo de la familia cristiana: "Efectivamente, la familia que está abierta a los valores trascendentes, que sirve a los hermanos, que cumple con generosa fidelidad sus obligaciones y es consciente de su cotidiana participación en el misterio de la cruz gloriosa de Cristo, se convierte en el primero y mejor seminario de vocaciones a la vida consagrada al Reino de Dios" (**Familiaris consortio**, 53).

Como final de estas consideraciones y exhortaciones, os invito a recitar conmigo la siguiente oración:

Señor Jesús, Pastor Bueno, que has ofrecido tu vida, para que todos tengan la vida, danos a nosotros, comunidad creyente extendida por todo el mundo, la abundancia de tu vida, y haznos capaces de testimoniarla y comunicarla a los demás.

Señor Jesús, concede la abundancia de tu vida a todas las personas consagradas a ti, para el servicio de la Iglesia; hazles felices en su entrega, infatigables en su ministerio, generosas en su sacrificio. Que su ejemplo abra otros corazones para escuchar y seguir tu llamada.

Señor Jesús, da la abundancia de tu vida a las familias cristianas, para que sean fervorosas en la fe y en el servicio eclesial, favoreciendo así el nacimiento y el desarrollo de nuevas vocaciones consagradas.

Señor Jesús, da la abundancia de tu vida a todas las personas, de manera especial a los jóvenes, que llamas a tu servicio; ilumínalas en la elección; ayúdalas en las dificultades; sosténlas en la fidelidad; hazlas dispuestas y decididas en ofrecer su vida, según tu ejemplo, para que otros tengan la vida.

Con la seguridad de que la Santísima Virgen, Madre de Dios y de

la Iglesia, corroborará esta súplica con su poderosa intercesión y la hará agradable a su Hijo Jesús, invoco sobre todos vosotros, venerados Hermanos en el Episcopado, sobre los Sacerdotes, los Religiosos y Religiosas, sobre todo el pueblo cristiano y en particular sobre los Alumnos de los Seminarios y de los Institutos religiosos, la abundancia de las gracias celestiales, en prenda de las cuales imparto de corazón la Bendición Apostólica.

Vaticano, 2 de febrero, Fiesta de la Presentación del Señor del año 1982, cuarto de Pontificado.

Joannes Paulus PP. II

COMISSIO EPISCOPAL DE PASTORAL

CONCLUSIONES DE LA X ASAMBLEA GENERAL DE DELEGADOS DE PASTORAL DE TURISMO

0. La X Asamblea General de Pastoral de Turismo, reunida en Benidorm del 28 de septiembre al 2 de octubre de 1981, ha deliberado sobre la situación de la familia en relación con el fenómeno del Turismo y Tiempo Libre. Como conclusión de nuestros trabajos ofrecemos las siguientes constataciones y líneas de actuación pastoral:

CONSTATAIONES

1. Consideramos que la familia es una unidad dinámica de convivencia, es allí donde se desarrolla la persona en las distintas etapas de la vida. La familia se encuentra hoy especialmente afectada por los cambios del entorno social y cultural producido por la movilidad de la población y los medios de comunicación social. La peculiar personalidad y experiencia de cada uno de los componentes de la unidad familiar y la variedad de situaciones personales y ambientales, hacen que la realidad de la familia se presente hoy con gran variedad de situaciones y formas de ser.

2. El fenómeno del Turismo y del Tiempo Libre, aparece como una realidad polivalente y de múltiples efectos sobre la familia. Nos

parece que en él se ofrecen nuevas oportunidades de intensificar la unidad e identidad familiar; de ampliar y crear nuevos vínculos de amistad entre familias y personas, y de enriquecerse con los valores, experiencias y aportaciones de otras familias que desean la renovación de la vida cristiana y del espíritu de acogida y solidaridad. Pero al mismo tiempo se pueden producir efectos de sentido contrario, como la disociación familiar, los comportamientos desorganizados, y la dejación de responsabilidades fundamentales en lo social, moral y religioso.

3. El Tiempo Libre y los desplazamientos vacacionales y de fin de semana, ponen muchas veces de relieve el distanciamiento de las personas en que en ocasiones vive la familia. Especialmente aguda es la crisis de entendimiento entre padres e hijos y que afecta zonas profundas de comportamiento y valores incluso religiosos y morales. La comunicación, que constituye un elemento esencial para la vida familiar, es deficitaria en muchas familias. El tiempo libre, debería ser una oportunidad para reanudar y fortalecer la comunicación familiar, y de hecho lo es, aunque en ocasiones consolida y agudiza la incomunicación existente.

4. Existe en numerosas familias la sensación de fracaso en el empeño de educar a los hijos. Esta sensación se hace más patente en períodos de vacaciones y tiempo libre, llegando los padres a desistir de sus funciones específicas en el ámbito familiar, social y religioso.

5. Hay familias que creen que el turismo y tiempo libre de vacaciones es un tiempo de no hacer nada, entregándose al azar de las circunstancias con el consiguiente desorden familiar y personal. Por ello nos parece necesario descubrir el tiempo libre como oportunidad de desarrollo de los valores humanos personales y familiares.

6. Muchas veces las cargas familiares de las vacaciones y el tiempo libre caen casi exclusivamente sobre la madre de familia. Esta sobrecarga de trabajo crea situaciones de tensión que repercuten en el equilibrio familiar.

7. La organización social y de los servicios del turismo y tiempo libre exigen el trabajo de otras muchas familias que por tal motivo viven situaciones problemáticas y que no pueden quedar marginadas de la atención pastoral que la Iglesia se propone desarrollar en el turismo y tiempo libre.

8. Las vacaciones y el tiempo libre ofrece a las familias una gran oportunidad en la labor educativa de las familias, para formarse en la convivencia con los distintos ambientes y personas, así como en el conocimiento, respeto y contemplación de la naturaleza y las obras de la cultura.

9. El aislamiento con que muchas veces se encuentran los matrimonios mayores ha de urgir nuestro servicio pastoral en favor de numerosas familias que por la edad se hallan marginadas en tiempos de vacaciones y tiempo libre.

10. Creemos que los movimientos familiares, deberían estar más presentes en el fenómeno turístico y del tiempo libre, nos parece que ello contribuiría a desarrollar una mayor vitalidad, nuevas orientaciones, y mayores responsabilidades en su misión pastoral.

11. La movilidad de las familias en los fines de semana y en los tiempos de vacaciones plantea nuevos interrogantes a la tarea de la evangelización. Entre otras cosas constatamos lo siguiente:

a) Las comunidades parroquiales de las zonas emisoras, principalmente en centros urbanos, tienen menos oportunidades de entrar en contacto con los miembros de las familias que habitualmente se desplazan.

b) En las comunidades receptoras se experimenta la dificultad de una presencia esporádica de las familias visitantes, a la vez que se crea en muchos casos un ambiente artificial y de evasión.

c) Como consecuencia de esta movilidad, bastantes familias no se sienten vinculadas con ninguna comunidad parroquial. De ahí los problemas de relación, incluso jurídica, que suelen plantearse con motivo de la celebración de algunos sacramentos.

12. La movilidad con motivo del tiempo libre implica un cambio en las relaciones de las familias con el sacerdote, éste pierde con frecuencia el papel de consejero, guía y amigo de la familia. Al mismo tiempo la familia pierde a su vez el papel que le corresponde dentro de la comunidad parroquial, al distanciarse del domicilio habitual, viven muchas veces aisladas su fe y su compromiso cristiano.

13. La Iglesia en su acción evangelizadora de la familia ha de tomar como punto de partida la realidad de la misma y desarrollar sus propios valores humanos y cristianos.

Ante el desafío que el actual momento socio-cultural plantea a la familia, la Iglesia, en sus distintas comunidades, debe hacerse presente junto a las familias, acogiéndolas, apoyándolas y orientándolas hacia un nuevo proyecto cristiano en el que cada miembro de la familia viva en plenitud su vocación personal y familiar sin dejarse manipular por los intereses de una sociedad de consumo. Para ello destacaríamos en concreto las siguientes actuaciones pastorales:

14. a) **Promover la sensibilización del pueblo cristiano** sobre los valores que puede encontrar la familia en el tiempo libre.

— en los distintos niveles de catequesis, particularmente en la preparación al sacramento del Matrimonio.

— en los grupos y movimientos de pastoral familiar.

— en la predicación ordinaria, especialmente al inicio de períodos vacacionales, insistiendo en los valores comunitarios y eclesiales de la familia y su desarrollo en el tiempo libre.

— mediante el diálogo directo con las familias y

— la difusión de mensajes, símbolos, y expresiones artísticas adecuadas.

15. b) **Fomentar la incorporación del laicado**, a través de matrimonios, grupos o comunidades, como animadores de esta pastoral de la familia en el tiempo libre, tanto en el nivel diocesano como en las comunidades parroquiales.

16. c) **En las comunidades de acogida**, mejorar la recepción de las familias visitantes, relacionándolas con los grupos, asociaciones y actividades religiosas y culturales del lugar de recepción. Se propone potenciar la comunicación entre los visitantes y la población estable. Entre otros medios se sugiere la edición y difusión de mensajes escritos invitando a las actividades existentes y solicitando la colaboración entre grupos de intereses afines.

17. d) **Potenciar los movimientos de reflexión y contemplación**, en las zonas de acogida, con el fin de ayudar a los visitantes a desarrollar sus valores humanos y familiares y a saber encontrar a Dios en la contemplación de la naturaleza y la oración personal. Como medio para ello se propone ofrecer lugares de oración y encuentros en el tiempo libre, oportunidades para trabajos manuales y actividades comunitarias, así como maneras de contemplación en contacto con la naturaleza y las obras de la historia y la cultura.
18. e) Pedir al Departamento de Turismo de la Comisión Episcopal de Pastoral, que haga circular a través de los secretariados diocesanos, la documentación relacionada con la pastoral familiar del tiempo libre, tanto en lo que se refiere a orientaciones y criterios pastorales, como a las experiencias pastorales en este ámbito de acción.
19. f) Deseamos que se confeccione un cartel atractivo con mensajes dirigidos al visitante y a la gente estable de la zona para que sea expuesto y repartido con profusión.
20. Dado que el fenómeno de la movilidad humana en el tiempo libre afecta a todos los ámbitos de la actividad de la Iglesia, se pide a la Comisión Episcopal de Pastoral que comunique a las demás comisiones de la Conferencia Episcopal y a las diócesis la preocupación con que esta X Asamblea observa este fenómeno y su incidencia en cualquier programación pastoral.

Benidorm, 1 de octubre de 1981.

ANUNCI

TANDA D'EXERCICIS

Del 17 de agosto al 13 de septiembre se dará un

MES DE EJERCICIOS ESPIRITUALES

en la Casa de Ejercicios de S. Ignacio

**Calle Carrasco i Formiguera, 32 — BARCELONA - 17
Telf. 203 88 66-62**

Lo dirigirá A. MUNTANÉ S.J.

Se ruega traigan la BIBLIA, los documentos conciliares los facilita la casa.

Butlletí oficial
del Bisbat

Núm. 5 - JUNY - 1982

17. d) Potenciar los movimientos de reflexión y contemplación en las zonas de acogida, con el fin de ayudar a los visitantes a desarrollar sus valores humanos y familiares y a saber encontrar a Dios en la contemplación de la naturaleza y la oración personal. Como medio para ello se propone ofrecer lugares de oración y encuentros en el tiempo libre, oportunidades para trabajos manuales y actividades comunitarias, así como maneras de conectar con el patrimonio cultural y artístico de la zona.

TANDA D'EXERCICIS

Del 17 de agosto al 13 de septiembre se dará un mes de ejercicios espirituales en contacto con la naturaleza y las obras de la historia y la cultura.

MES DE EJERCICIOS ESPIRITUALES

18. e) Pedir al Departamento de Turismo de la Comisión Episcopal de Pastoral, en la Casa de Ejercicios de Espiritualidad, la documentación relacionada con la pastoral familiar y sanacional. Calle Garsos Formiguera, 33, BARCELONA. Teléfono 303 88 00. Se sal a omes, se sal a omes, se sal a omes.
19. f) Desear que se confeccione un cartel atractivo con mensajes que se refieran a la Biblia, los documentos conciliares y la familia. Se expone y reparte con profusión.

20. Dado que el fenómeno de la movilidad humana en el tiempo libre afecta a todos los ámbitos de la actividad de la Iglesia, se pide a la Comisión Episcopal de Pastoral que comuniqué a las demás comisiones de la Conferencia Episcopal y a las diócesis la preocupación con que esta Asamblea observa este fenómeno y su incidencia en cualquier programación pastoral.

Benidorm, 1 de octubre de 1981.